

Հաստատված է
ՔՐԵԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԵՎ ՔՐԵԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ
 ամբիոնի 31.08.2020թ. նիստում (արձ. թիվ 1)
 Ամբիոնի պետի ժ/պ _____ Հ.Խաչատրյան
 31.08.2020թ.

**ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐ
 ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ**

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ	ՀՀ քրեական իրավունք 1
ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	հեռակա ուսուցման
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	Իրավագիտություն
ԱՍԲԻՈՆ	Քրեական իրավունքի և քրեաբանության ամբիոն E-mail: qreakan@mail.ru
ՀԵՂԻՆԱԿ/ՆԵՐ	Մ.Մարկոսյան (ի.գ.թ., դոցենտ) E-mail: misakmmm100@mail.ru , հեռ. 093 60 15 70
ՈՒՍՏԱՐԻ/ԿԻՍԱՍՅԱԿ	2-րդ կուրս, 4-րդ կիսամյակ
ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ	բակալավր

ԿՐԵՂԻՏՆԵՐ	-
ԴԱՍԱԺԱՍԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ ԵՎ ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՁԵՎԵՐԸ	<p>«ՀՀ քրեական իրավունք 1» դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 40 ժամ, որից 12 ժամ դասախոսություն, 4 ժամ սեմինար պարապմունք, 4 ժամ գործնական պարապմունք, 20 ժամ ինքնուրույն աշխատանք:</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված ժամերին սովորողը կատարում է գրականության ընթերցում և մշակում, վերլուծական, հետազոտական աշխատանք, դասախոսի հանձնարարությամբ կարող է գրել ռեֆերատներ և էսսեներ, պատրաստվում է հաջորդ դասին: Դասընթացն ավարտվին գիտելիքի ստուգում նախատեսված չէ:</p>
ՍՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ	Դասընթացը կառուցվում է «Պետության և իրավունքի տեսություն» դասընթացի իմացության վրա:
ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆՂԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	«ՀՀ քրեական իրավունք 1» դասընթացի շրջանակներում ուսումնասիրվում են քրեական իրավունքի հասկացությունը, առարկան, համակարգը, խնդիրները, սկզբունքները, քրեական օրենքի հասկացությունը, ժամանակի ընթացքում և տարածության մեջ քրեական օրենքի գործողության առանձնահատկությունները, հանցագործության հասկացությունն ու տեսակները, հանցակազմի հասկացությունը, տարրերն ու հատկանիշները, քրեական պատասխանատվությունն ու դրա հիմքը, հանցագործության փուլերն ու հանցակցության ինստիտուտը:

<p>ՆՈՍՏԱԿ</p> <p>ԽՆԴԻՐՆԵՐ</p>	<p>Դասընթացի նպատակն է սովորողներին հաղորդել գիտելիքներ և ձևավորել կարողություններ քրեական իրավունքի հասկացության, առարկայի, համակարգի, խնդիրների, սկզբունքների, քրեական օրենքի հասկացության, ժամանակի ընթացքում և տարածության մեջ քրեական օրենքի գործողության առանձնահատկությունների, հանցագործության հասկացության ու տեսակների, հանցակազմի հասկացության, տարրերի ու հատկանիշների, քրեական պատասխանատվության ու դրա հիմքի, հանցագործության փուլերի ու հանցակցության ինստիտուտի վերաբերյալ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • ներկայացնել քրեական իրավունքի հասկացությունը, առարկան, համակարգը և խնդիրները, • ուսումնասիրել քրեական իրավունքի սկզբունքները, • սահմանել քրեական օրենքի հասկացությունը, • վեր հանել ժամանակի ընթացքում և տարածության մեջ քրեական օրենքի գործողության առանձնահատկությունները, • ներկայացնել հանցագործության հասկացությունն ու տեսակները, • ներկայացնել հանցակազմի հասկացությունը, տարրերն ու հատկանիշները, • ուսումնասիրել քրեական պատասխանատվությունն ու դրա հիմքը, • ներկայացնել հանցագործության փուլերը և դրանց տարբերիչ հատկանիշները, • ուսումնասիրել հանցակցության ինստիտուտը:
<p>ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՎ ՔԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ</p> <p><i>Կարողանա՝</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. սահմանել քրեական իրավունքի հասկացությունը, համակարգը և խնդիրները, 2. բացահայտել քրեական իրավունքի առարկայի բովանդակությունը, 3. ներկայացված կոնկրետ իրավիճակում հայտնաբերել քրեական իրավունքի կոնկրետ սկզբունքի խախտումը, 4. ներկայացված կոնկրետ իրավիճակում որոշել հանցագործության կատարման պահը և ճիշտ լուծել քրեական օրենքի հետադարձ ուժի հարցը, 5. տարբերել տարածության մեջ քրեական օրենքի գործողության սկզբունքները, 6. տալ հանցագործության հասկացությունը, վերլուծել դրա հատկանիշները, 7. տրված ելակետային տվյալների հիման վրա որոշել հանցագործության տեսակը, 8. բացահայտել հանցակազմի տարրերի բովանդակությունը, 9. ներկայացնել քրեական պատասխանատվության և պատժի տարբերությունները, 10. մատնանշել հանցագործության նախապատրաստության և հանցափորձի տարբերիչ հատկանիշները, 11. սահմանել հանցակցության հասկացությունը, 12. ներկայացված կոնկրետ իրավիճակում ճիշտ իրավաբանական գնահատական տալ հանցակցի արարքին:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	
Հիմնական	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ամբիոնի կողմից մշակված դասախոսություններ 2. Ս.Առաքելյան և ուրիշներ: ՀՀ քրեական իրավունք: Ընդհանուր մաս: Դասագիրք բուհերի համար: ԵՊՀ հրատ., Երևան, 2012, 3. Գ.Թ.Գրիգորյան, Մ.Ս.Մարկոսյան ՀՀ վճռաբեկ դատարանի իրավական դիրքորոշումները քրեաիրավական նորմերի կիրառման վերաբերյալ/Երկրորդ լրամշակված հրատարակություն/Երևան, <<Արման Ասմանգուլյան>> ԱԶ տպարան, 2015թ., 300 էջ, 4. Գրիգորյան Մ.Վ., ՀՀ քրեական իրավունք: Ընդհանուր մաս: Հրագրան, 2003թ. 5. Уголовное право. Общая и особенная части/ Под ред. Н.Г. Кадникова.- М.: “Городец”, 2006. 6. Ветров Н.И. Уголовное право. Общая и Особенная части.- М.: “Книжный мир”, 2005. 7. Комментарий к Уголовному кодексу Российской Федерации/ Под общ. ред. В.М.Лебедева. - М.: «НОРМА», 2004.
Լրացուցիչ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ա.Ֆիդանյան Երկկողմ հետապնդումը որպես հանցանք կատարած անձի արտահանձնման պայման //Բանբեր Երևանի համալսարանի, 2014, N 3 (144), էջեր 38-47: 2. Լ.Գրիգորյան Քրեական պատասխանատվությունը հանցագործության միջնորդավորված կատարման համար// Պետություն և իրավունք, 2015, N 1 (67), էջեր48-53: 3. Լ.Գրիգորյան Հանցագործության կատարողի օրենսդրական բնորոշման կատարելագործման հեռանկարները//Պետություն և իրավունք, 2016թ., թիվ 1 (71), էջեր 87-94: 4. Լ.Գրիգորյան Հանցագործության միջնորդավորված կատարման իրավական կարգավորումն արտասահմանյան երկրների քրեական օրենսդրությամբ//Օրենքի պատվար, 2016 թ., թիվ 1, էջեր 35-45: 5. Филимонов В.Д. Норма уголовного права. СПб., 2004. 6. Гаухман Л.Д. Квалификация преступлений: закон, теория, практика. М., 2005, 7. Аветисян С.С. Специальный субъект преступления и уголовная ответственность. -Ереван, 2003. 8. Парог А.И. Квалификация преступлений по субъективным признакам. СПб., 2003.

ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՂՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

Թեմա 1 Քրեական իրավունքի հասկացությունը, առարկան, խնդիրները և համակարգը: Քրեական իրավունքի սկզբունքները (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)	
Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<ol style="list-style-type: none"> 1. Քրեական իրավունքի հասկացությունը և առարկան 2. Քրեական իրավունքի համակարգը 3. Քրեական իրավունքի խնդիրները 4. Քրեական իրավունքի սկզբունքների հասկացությունը 5. Օրինականության սկզբունքը 6. Օրենքի առջև հավասարության սկզբունքը 7. Պատասխանատվության անխուսափելիության սկզբունքը 8. Անձնական պատասխանատվության սկզբունքը 9. Ըստ մեղքի պատասխանատվության սկզբունքը 10. Արդարության և պատասխանատվության անհատականացման սկզբունքը 11. Մարդասիրության սկզբունքը 	<p>Հարցեր 1-11 – ներկայացվում է դասախոսություն՝ սովորողների ուշադրությունը հրավիրելով առանցքային հարցերի և հիմնական օրենսդրական կարգավորումների վրա:</p> <p>Հարցեր 1-11 – ինքնուրույն աշխատանք. Սովորողները ծանոթանում են գրականությանը, առանձնացնում են անհասկանալի մնացած հարցերը, ինքնուրույն ուսումնասիրում դասախոսի կողմից մատնանշված այն հարցերը, որոնց դասախոսության ընթացքում կատարվել էր ընդհանուր անդրադարձ:</p> <p>Հարցեր 1-11 – անցկացվում է սեմինար պարապմունք, որի ընթացքում սովորողները ներկայացնում են քրեական իրավունքի հասկացությունը, խնդիրներն ու առարկան և համակարգը, սկզբունքները: Դասախոսը պատասխանում է սովորողներին անհասկանալի մնացած հարցերին:</p>

Թեմա 2 Քրեական օրենք (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ գործնական պարապմունք)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<ol style="list-style-type: none"> 1. Քրեական օրենքի հասկացությունը: Քրեական իրավունքի աղբյուրները 2. Քրեական օրենքի կառուցվածքը 3. Քրեական օրենքի գործողությունը ժամանակի մեջ 4. Քրեական օրենքի հետադարձ ուժը 5. Քրեական օրենքի գործողությունը տարածության վրա 6. Հանցանք կատարած անձնաց հանձնելը 	<p>Հարցեր 1-6 - անցկացվում է դասախոսություն՝ սովորողների ուշադրությունը հրավիրելով առանցքային հարցերի և հիմնական օրենսդրական կարգավորումների վրա:</p> <p>Հարցեր 3-5 – ինքնուրույն աշխատանք: Սովորողները ծանոթանում են գրականությանը, առանձնացնում են անհասկանալի մնացած հարցերը, ինքնուրույն ուսումնասիրում դասախոսի կողմից մատնանշված այն հարցերը, որոնց դասախոսության ընթացքում կատարվել էր ընդհանուր անդրադարձ:</p> <p>Սովորողներն ուսումնասիրում են թեմային առնչվող գրականությունը, և ըստ խմբերին նախապես տրված հանձնարարության դասախոսին ներկայացնում են ժամանակի մեջ և տարածության վրա քրեական օրենքի գործողության վիճահարույց իրավիճակներ՝ դրանց լուծման սեփական մոտեցումներով:</p>

	<p>Հարց 4. Գործնական պարապմունք. Դասախոսը ներկայացնում է իրավիճակային խնդիր, իսկ սովորողները ըստ խմբերի քննարկում են այն և առանձին-առանձին ներկայացնում խնդրի լուծումն ու հիմնավորումը:</p>
--	---

<p align="center">Թեմա 3 Հանցագործություն: Հանցակազմ (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)</p>	
<p align="center">Թեմայի հարցեր</p>	<p align="center">Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Հանցագործության հասկացությունը 2. Հանցագործության հատկանիշները 3. Հանցագործությունների դասակարգումը 4. Հանցակազմի հասկացությունը 5. Հանցակազմի տարրերը և հատկանիշները 6. Հանցակազմի տեսակները 	<p>Հարցեր 1-6 - անցկացվում է դասախոսություն՝ սովորողների ուշադրությունը հրավիրելով առանցքային հարցերի և հիմնական օրենսդրական կարգավորումների վրա:</p> <p>Հարցեր 1-6 – ինքնուրույն աշխատանք՝ Սովորողները ծանոթանում են գրականությանը, առանձնացնում են անհասկանալի մնացած հարցերը, ինքնուրույն ուսումնասիրում դասախոսի կողմից մատնանշված այն հարցերը, որոնց դասախոսության ընթացքում կատարվել էր ընդհանուր անդրադարձ:</p> <p>Հարց 2 - ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները մշակում են իրավիճակներ, որոնցում հանցագործության հատկանիշներից մեկը բացակայում է և ներկայացնում դասախոսին:</p> <p>Հարցեր 1-6 – սեմինար պարապմունք: Դասախոսը պատասխանում է սովորողներին անհասկանալի մնացած հարցերին: Սովորողների հարցման միջոցով ամփոփվում է մատուցված նյութը, կատարվում է նրանց գիտելիքների ստուգում:</p>

<p align="center">Թեմա 4 Հանցագործության օբյեկտը և օբյեկտիվ կողմը (2 ժամ դասախոսություն)</p>	
<p align="center">Թեմայի հարցեր</p>	<p align="center">Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Հանցագործության օբյեկտի հասկացությունը 2. Հանցագործության օբյեկտի տեսակները 3. Հանցագործության օբյեկտիվ կողմի հասկացությունը և նշանակությունը 4. Հանրորեն վտանգավոր արարք 5. Պատճառական կապ 6. Հանցագործության օբյեկտիվ կողմի ֆակուլտատիվ հատկանիշները 	<p>Հարցեր 1-6 - անցկացվում է դասախոսություն՝ սովորողների ուշադրությունը հրավիրելով առանցքային հարցերի և հիմնական օրենսդրական կարգավորումների վրա:</p> <p>Հարցեր 1-6 – ինքնուրույն աշխատանք - Սովորողները ծանոթանում են գրականությանը, առանձնացնում են անհասկանալի մնացած հարցերը, ինքնուրույն ուսումնասիրում դասախոսի կողմից մատնանշված այն հարցերը, որոնց դասախոսության ընթացքում կատարվել էր ընդհանուր անդրադարձ:</p> <p>Հարց 2- ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են անհրաժեշտ նյութերին և դրանց վերլուծության</p>

	արդյունքները ներկայացվում են դասախոսին՝ բերելով երկօրյեկտ հանցագործությունների օրինակներ՝ հիմնական և լրացուցիչ օրյեկտի նշամբ:
--	---

Թեմա 5 Հանցագործության սուբյեկտը և սուբյեկտիվ կողմը (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ գործնական պարապմունք)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Հանցագործության սուբյեկտի հասկացությունը և հատկանիշները 2. Անմեղսունակություն 3. Պատասխանատվությունը հարբած վիճակում հանցանք կատարելու համար 4. Սահմանափակ մեղսունակություն 5. Տարիքը որպես հանցագործության սուբյեկտի հատկանիշ 6. Հանցագործության հատուկ սուբյեկտ 7. Հանցագործության սուբյեկտիվ կողմի հասկացությունը և նշանակությունը 8. Մեղքը և դրա ձևերը 9. Դիտավորությունը և դրա տեսակները 10. Անզգուշությունը և դրա տեսակները 11. Պատասխանատվությունը մեղքի երկու ձևերով հանցագործության համար 12. Հանցագործության շարժառիթը, նպատակը և հույզերը 13. Սխալը և դրա քրեաիրավական նշանակությունը	Հարցեր 1-13 - անցկացվում է դասախոսություն: անցկացվում է դասախոսություն՝ սովորողների ուշադրությունը հրավիրելով առանցքային հարցերի և հիմնական օրենսդրական կարգավորումների վրա: Հարցեր 1-13 – ինքնուրույն աշխատանք՝ Սովորողները ծանոթանում են գրականությանը, առանձնացնում են անհասկանալի մնացած հարցերը, ինքնուրույն ուսումնասիրում դասախոսի կողմից մատնանշված այն հարցերը, որոնց դասախոսության ընթացքում կատարվել էր ընդհանուր անդրադարձ: Հարցեր 2,5,6, 9, 10, 13 – գործնական պարապմունք: Դասախոսի կողմից ներկայացված իրավիճակային խնդիրների խմբային քննարկման արդյունքում սովորողները հիմնավորում են սեփական մտեցումները:

Թեմա 6 Հանցագործության փուլերը: Հանցակցություն (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Հանցագործության փուլերի հասկացությունը 2. Հանցագործության նախապատրաստություն 3. Հանցափորձ 4. Հանցագործությունից կամովին հրաժարվելը 5. Հանցակցության հասկացությունը 6. Հանցակիցների տեսակները 7. Հանցակցության ձևերը 8. Հանցակիցների քրեական պատասխանատվության առանձնահատկությունները 9. Հանցակցի սահմանազանցում 10. Առնչակցություն	Հարցեր 1-10 - անցկացվում է դասախոսություն՝ սովորողների ուշադրությունը հրավիրելով առանցքային հարցերի և հիմնական օրենսդրական կարգավորումների վրա: Հարցեր 1-10 – ինքնուրույն աշխատանք՝ Սովորողները ծանոթանում են գրականությանը, առանձնացնում են անհասկանալի մնացած հարցերը, ինքնուրույն ուսումնասիրում դասախոսի կողմից մատնանշված այն հարցերը, որոնց դասախոսության ընթացքում կատարվել էր ընդհանուր անդրադարձ: